

THE SZABADSÁG
The oldest established and largest Hungarian paper in the United States
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation Dr. Andrew Cserna, President; B. K. Cserna, Sec'y-Treas.)

Amerikában több a férfi mint a nő

A népszámlálás adatai.

A kereskedelmi miniszterium égisze alatt működő Bureau of Census most adott ki ismét egy kimutatást az Egyesült Államok lakosairól. A Bureau of Census már a legkülönbözőbb címek és jellegűek alatt osztályozta az Egyesült Államok lakosait.

A legutóbbi kimutatás az embereket nemek szerint osztályozta.

A legutolsó kimutatás szerint az Egyesült Államok lakosainak száma, a legutolsó 1920 január elsejével dátumozott évi népszámlálás szerint 105,710,620 lélek és ebből 53,900,376 a férfiak száma és 51,810,244 a nők száma.

Érdekes, hogy mióta az Egyesült Államokok népszámlálást tartanak, a férfiak száma mindig nagyobb volt, mint a nőké.

A következő táblázat az egyes népszámlálási esztendőket mutatja és azt tünteti fel, hogy száz nőre hány férfi esett — mint matematikai arányszám.

Table with 2 columns: Year, Ratio (Men per 100 Women). Rows: 1920 (104.0), 1910 (106.0), 1900 (104.4), 1890 (105.0), 1880 (103.6), 1870 (102.2), 1860 (104.7), 1850 (104.3), 1840 (103.7), 1830 (103.1), 1820 (103.3)

A népszámlálás Amerikában tulajdonképpen 1790-ben kezdődött. De 1790, és 1820 között az akkori népszámlálások csak a fehér embereket vették számba. Ezért a számitás nemis lehet pontos. Az akkor kiadott adatok arról tanuskodnak, hogy 1810-ben száz nőre százegy férfi esett, ugyisint 1800-ban is 1790-ben pedig száz nőre 103.8 férfi esett.

A statisztikusok szerint annak, hogy Amerikában a férfiak mindig jóval többen voltak, mint a nők, az az oka, hogy Amerikában mindig tekintélyes volt a bevándorlás. Már pedig a bevándorlók között mindig sokkal több a férfi, mint a nő.

Vannak ugyan statisztikusok, akik ennek a teorának ellentmondanak. De hát: van-e teória, aminek valaki nem mond ellent!

Az 1920-as évi népszámlálás arról tanuskodik, hogy Amerika majdnem minden egyes államában többen voltak a férfiak. Voltak persze itt is kivételek és pedig: Massachusetts, Rhode Island, New York, North Carolina, South Carolina, Georgia, és Alabama.

Az összes államok közül a District of Columbiában van a legtöbb férfi. Száz férfire mindössze csak 87 nő esik.

A keleti államokban sokkal nagyobb a különbség a férfiak és nők száma között, mint a nyugatiakban. A Mississippitől keletre eső államok közül a két nem között a legnagyobb különbség Michiganban található, ahol száz nőre 110.8 férfi esik. A nyugati államok közül North Dakota, South Dakota, Montana, Idaho, Wyoming, Colorado, New Mexico, Arizona, Nevada, Washington, Oregon és California azok, ahol a férfiak erősebben dominálnak a nők felett.

Schwab a pályáját az Edgar Thomson Steel Works acélvállalatnál, ennek a gépészműhelyében kezdte meg, még pedig igen alantas állásban. Már most az esetben, ha a gyár vezetősége arra az álláspontra helyezkedett volna, hogy egy ilyen alacsony munkát végző fiatalembernek nem lehetne hasznos eszméi, tanácsai, akkor nem csak a fiatal Schwab éreztette volna meg ennek a káros hatását, hanem megérezte volna az illető vállalat is és megérezte volna a világ acélpipára is.

A gépészember szívesen veszi a tanácsot, ha az jó tanács, akárkitől is. Hiszen a legnagyobb találmányok, tudományos megállapítások is igen kicsi magból születtek. Emlékezzünk csak arra, hogy a gőzgép eszméjét és teásaitalan forrásban állott víze adta meg. Emlékezzünk csak arra, hogy a hangyák, a hód munkája hány érdekes tudományos elv, praktikus gépezet megszületésére adott alkalmat. Brunel, a Themze első alagútjának megalkotója a maga furúcilinderéhez az a méret az ugynevezett hajóúró rovar munkájából vette.

Tehát még az állatok, a rovarok munkája is adhat nagy szerű tanácsokat. Mennyivel különb, praktikusabb tanácsok teremhetnek meg az emberek gondolkodó, termékeny elméjében!

Dr. Cserna Endre beszámolója magyarországi látogatásáról

VII. Dolgozó katonák. --- Budapest fürdőváros

Egyik előző cikkemben futólag említettem, mily sok katonát lát az ember a magyar főváros utcáin. Az amerikai szemnek különösen feltűnő a sok uniformis, mert a háborús időköt leszámítva, ugyancsak ritka látvány az amerikai városokban a katonák. Öt-hat év előtt még visszamentek a jámbor polgárok, ha egy-egy katonával, vagy tengeresszel találkoztak az utcán. És valljuk be, hogy a háború előtti időben magyar katonák is voltak az utcákon. A katonaságnak a polgárság szemében Magyarországon más volt a helyzet. Minden nagyobb városban jelentékeny számban tartózkodtak katonák és különösen a nép oleső tömeg-szórakoztató helyein láthattuk nagy számban tömörülve a "vitéz urakat", — örmsertől lefelé.

A mai Budapestben azonban még több a katonák és önkéntelenül is feltaláljuk az emberben az a kérdés, mit csinál ez a rengeteg uniformis ember a fővárosban. Mit csinálnak a világháborút végigverekedett öreg bakák, széles mellű, érdemrendes hadfiak. Bármit állítsanak is a kis antant mérges kis diplomatái, Magyarország nem készül semmiféle háborúra és Magyarország nem vezérel semmiféle támadó-szándék, bármennyi és bármilyen kitiűnő katonával rendelkezik is.

Ezer és egy ok magyarázhatja meg azonban azt a körülményt, hogy nagyarányú lefegyverzés, létszámlálásal nem kísérletezhet a kormányzat. Halálos véték és könnyelműség lenne azonban, ha a katonák most is csak azzal töltének el idejüket, hogy lélekölő, végnélküli "gyakorlatokat" tartanak, vagy a kaszárnyákban hüselőnek. És ezt a problémát érdekesen oldották meg Budapestben.

Budapestben mindennapi látvány a dolgozó katonák. Először a Margitszigeten találkoztam olyan magyar katonákkal, akik fegyver helyett munkaszerszámot szorongattak markukban. A háborút követő forradalmak alapos nyomokat hagytak az egykori pompás tündérszigeten és hihetetlen nagy munkába teltek, míg annyira, amennyire visszanyeri békebeli régi képét a sziget. Itt találkoztam uniformis katonákkal, akik buzgó, hangos zeneszóval sarlozták a füvet, irtották a gazt és hordták a felgyülemlett salakot a Dunába. Egy másik alkalommal azt figyeltem meg, hogyan javítják az öreg közúti villamos agyonhasznált smpárait a nemzeti hadsereg vitézei.

És a munka mindentűn esodálatos

rendben és hihetetlen szorgalommal folyik. A "foreman" szerepét persze egy-egy káplár tölti be, de távolról sincs szükség sehol a jólismert katonai szigorra, tulzott fegyelmre. Minden katonára szivesen, jókedvvel dolgozik, szinte meglátszik rajtuk, mennyivel többre beülik a munkát a szabadban, mint a henylést a kaszárnya rideg falai között.

Ha rendbe jön idővel a Margitsziget, ugy abban nagy része lesz a fiatal magyar hadsereg közembereinek. A sziget siralmas állapota természetesen sok előkelő vendégre riaszt el. Így is tulzsfolt ugyan a szálloda, de az élet sok apró kellemetlenséget kénytelenek elszüntetni a sziget lakói.

Esztemdökkel ezeltől, amikor még álmban sem képzelte el az ember a világháború szörnyű lehetőségeit, sürün hallottuk már, hogy Budapestet fürdővárossá kell tenni. Letagadhatatlan tény, hogy a világnak nincs még egy városa, mely annyi kitiűnő, természetes, biztos hatású gyógyfürdővel rendelkezne, mint Budapest. Ennek idején, az Artézi fürdő révén óhajtott a világ fürdővárosává átalakítani Budapestet a városi hatóság. Nem volt alkalom meggyőződést szerezni arról, hogy tulajdonképpen milyen állapotban van ma a városi hatóság nagyszerű artézi-fürdő, de minthogy a kivételes jószerecs és a váratlan, nagy protekció a Gellért szálloda vezért, — közvetlen közelből láttam a "Gellért fürdő" pompás munkálkodását. Ez a fürdő, mely a főváros tulajdona és mely a szállodával együtt, husz-harminc millió "béke" koronába került, — a régi Sáros fürdő nagyszerű hatású vizét használja fel. A Császár, a Lukács, a Rudas, a Rác és a többi kisebb-nagyobb fürdők üzemben vannak, nemesek is, — de nagyon sok javításra, kibővítésre és átalakításra szorulnak, hogy hozzájáruljanak a "fürdőváros" komoly megalapításához.

A világháború szomorú vége fokozott munkára serkenti azt a — sajnos, — nem tulajdonos nagy számú magyar tábornok, mely máris csodákat művelt és megállapította, hogy a magyar fejt óriási mennyiségű szűz kincseket rejt meg mélyében. Ami elveszett a földön, azt mind bőven kárpótolhatja még az ország a megmaradt, hűséges földgyomrából.

És ha rátermett, nagykonceptiójú, tiszta kezű és szándéku, igaz ember kezdi meg a munkát a "fürdőváros" komoly megteremtése érdekében, ugy Budapest a világ központja lehet még.

Gompers életét munka jellemzi

A 40. választás után.

A Gompers Sámuel életének története nagyjában véve a szervezett munkának a története az Egyesült Államokban. 1881 óta, egyetlen egy külső kivétel, mindig ő volt az American Federation of Labor elnöke. Ennek a leghatalmasabb munkásszervezetnek, melynek nemesen pártja a világban, tulajdonképpen a szervezője is ő volt, legalább is senkinek sem volt nála nagyobb része annak megszervezésében.

A veterán munkásszervezőnek a barátai azt mondják róla, hogy nincsen nála tevékenyebb és többet dolgozó ember az egész országban, dacára annak, hogy már 71 esztendő. Alig van egyetlen olyan életkéze, amely alatt tanácskozásokat ne folytatna, és nem egyszer történik meg vele, hogy addig diktál, míg eszik. A múlt esztendőben 4 könyvet és 50 pamfletet írt. Az ötödik könyve most van a kiadók kezében.

A háború alatti tevékenységnek legnagyobb része arra irányult, hogy elejét vegye a sztrájkoknak és biztosítsa a munkásság nagyobb közreműködését a háborús munkában. Kétszer átlátogattt Európába is, beszédeket tartott a háború érdekében és részt vett a béke-konferencián is. Elnöki közigazgatási munkásságán kívül még Gompers a szerkesztője az Ame-

rican Federationist című havi lapnak, továbbá ő irányítja a szervezett munkásságnak minden olyan erőfeszítését, melyek azt célozzák, hogy a munkásokra nézve kedvezőbb törvényeket hozzanak a washingtoni kongresszusban, ugyisint éllandóan összeköttetésben áll az egész országban a szervezett munkássággal és annak minden mozgalmával.

A mostani választásnak meg az 1894-ik évének a kivételével, a mikor John McBride, bányász, lett a munkásszervező elnöke, Gompersnek még csak ellenjelöltség sem volt az újraválasztáskor.

Elő felesége Sophia Julian volt, New Yorkból, majd jókora életkorában elhalálozott után, ez év április havában újra megnősült, feleségül vette a zanesvillei Mrs. Gertrude Gleaves Neuschaleri.

Gompers Angliában született. Tizenhárom éves korában jött az Egyesült Államokba, ahol szavargyártással foglalkozott. 1864-ben megszervezte a szavargyártó munkások nemzetközi szövetségét, melynek előbb titkára, majd elnöke volt, negyven esztendőn keresztül.

AMERIKA SEGITSÉGE A KINAI INSGESEKNEK.

NEW YORK, június 27. — Amerika \$7,250,000 dollárral segítette a kínai insgéseket. Ilyen hatalmas összeg folyt be a június elején végződött gyűjtési kampány során. A pénz összegyűjtési költségei csak 3 százalékot emésztettek fel. Kínában a társadalom 6,000,000 dollárt adományozott a segélyezési célokra. A kínai kormány külön segélyt utalt ki.

Mégis gazdag a szegény indián

Rézbrüek és az olaj.

Az Osage indiánok földjéből 30,000 holdat árverésben adnak most el. Ez a terület ázszagad olajforrásokban. Az adás árán kívül még a föld olajtermelésének egytizede is a régi tulajdonosokat illeti majd. Ebből az üzletből az indiánok térsz mind a kétezer tagjának évi tízezer dollárnyi jövedelme lesz, minden további munka vagy fáradság nélkül.

Az Osage indiánok már akkor is a leggazdagabb indiánok voltak, a mikor még földjük olajforrásait nem tárták, sőt nem is fedették fel. 1808 óta állandóan adták a földjükből, még pedig olyan óriási árakon, hogy az amugy is ázszagadag lett rézbőrű népek egyáltalán nem is törődtek semmi azzal az osztalékkal, amit a földjükön lévő olajforrások feltárásából kaphatnának.

A meggazdagodott indián pedig nagyon szivesen sokra hagyja annak a gondját, hogy mielőtt élnék meg törzsenek szegényebb tagjai. Nagyon sok páda mutatja, hogy a gyors és érdemk nélküli meggazdagodás hatása káros volt ezeknek az indiánoknak az erkölcsére nézve. Kötte a munkának minden kedvét, minden hajlandóságát is arra, hogy dolgozzanak, helyette alapot adott a kenyéltérre, csalásra, tékozlásra is. Azok a régi, gyors lovakon a végtelen

New York az "idegenek" gyűjtőhelye

A bevándorlók hódítása.

New Yorkról azt szoktuk hangoztatni, hogy nem "amerikai város": annyi benne az idegen, hogy az amerikai jellege teljesen elvesz. Ez a megállapítás ugyan kétlélek mondható, amennyiben az amerikai fogalmat mutatja "upside down". Amerikai a bevándorlótól lett, mindenki "idegen", aki először földjére teszi a lábát. Vagyis egy városnak, egy igazán amerikai városnak épen az kellene, hogy a lényegét tegeye: minél több benne az idegen, annál amerikaiabb, mert hiszen ez felel meg legjobban az ország karakterének.

De ne filozofáljunk. Térjünk vissza New Yorkra, az idegen városra. Az egyik new yorki képviselőnek, Isaac Siegelnek, szüksége volt a napokban statisztikai adatokra, valami beszédet tartott, ahol szüksége volt rá, hogy tudja, mennyi tulajdonképpen az idegen New Yorkban és milyen módon polgárosodnak az idegenek, ami aztán az amerikai válnak igazán elengedhetetlen kelléke.

A new yorki képviselő kíváncsisága révén így most mink is abba a kellemes helyzetbe kerültünk, hogy kielégíthetjük a kíváncsiságunkat: hogyan is fest a statisztikában az a bizonyos idegen elem New Yorkban?

A Bureau of Census kimutatásából érdekesebbek a következők adatok:

New Yorkban 927,742 idegen született férfi van, szavazó korában, ezek közül 405,000 polgár lett. 1910-ben az idegen született férfiak száma még csak 828,793 volt 1910-ben a naturalizált, huszonegy éven felüli férfiak száma még csak 318,091 volt.

Az 1920-ban az idegen született férfiak közül 159,824 vette ki az első papírját, míg tíz esztendővel ezelőtt 106,525.

H. M. Stewart egy levelében, amelyet Siegel képviselőhöz intézett, mint a Bureau of Census főnöke, többek között a következőket mondja:

"Mindent egybevetve, New York városában magában az idegenek száma csökkent az utolsó tíz esztendő alatt. 1910-ben az idegenek száma 339,473 volt, míg 1920-ban 330,184. Manhattanban volt legszere-

OLCSÓ GYORS PONTOS PÉNZKÜLDÉS Posta és kábel útján. Dollárátutalás HAJÓJEGYEK Közjegyzői ügyek American Union Bank NÉMETH JÁNOS elnök

hétőbb a csökkenés a tíz esztendő alatt. A másik négy városrészt kejtéjében szintén volt csökkenés, kettőben pedig emelkedés mutatkozott.

Mielőtt az Egyesült Államok belépett volna a világháborúba, az idegenek közül nagyon sokan vették ki az első papírjukat és az emberek általában sűrűn naturalizálódtak. A háború ennek az állapothat alaposan véget vetett."

Mind ezekből világosan kitűnik, hogy New York nem is olyan idegen, mint amilyennek általában szeretik nevezni, különösen a nyugaton, ahol az emberek szentül meg vannak győződve arról, hogy csak egy bizonyos amerikai város van a világon és az Chicago.

Ha csak egy pillantást vetünk a Bureau of Census táblázatára, kiderül, hogy a New Yorkban letelepedett idegenek aránylag nagyon csekély részét képezi a sok millió nagyvárosnak. Az a körülmény pedig, hogy az idegenek legalább ötven százaléka igyekezett azon, hogy polgára legyen ennek az országnak azonnal, ahogy arra alkalom és mód kínálkozott, azt igazolja, hogy az "idegenek" meglehetősen számban érezték át az igazi amerikai szellemet.

Mert az igazi amerikai se nem az, aki rálejt erre a földre és már amerikai, mert ezt az országot az idegenek csinálják, se nem az, aki minden meggyőződés nélkül polgár lesz, opportunitásból, hanem az, aki átérzi az amerikai szellemet, aminek az első követelése az, hogy az ember graszkodjék ahhoz a földhöz, amely az élet élvezetének a lehetőségét neki megadja.

POSTA ÉS KÁBEL útján egyformán pontos a pénzutalás. HAZAUTAZÁSI ÉS KIHÓZATALI ügye egyformán olcsón és megbízhatóan intéződik el, ha erre a címre fordul: RUTKAY JENŐ BANKÁZA 106 AVENUE B NEW YORK

mezőket ötszázalékos harcos indiánok, akik a nagy folyók mentén a birtokbirt meg véres harcokat vívtak a Kiowa, Pawnee meg Cheyenne törzsekkel: azok most megvétel nézének az égyengült és elasszonyosodott maradványára a nemes törzseknek. Ezeknek a szegény indiánoknak igazán semmire sincsen szüksége, mint hogy megmentsék őket önmagukkal szemben, meg azokkal a lelkiismeretlen kalandoroktól és szervezavadászoktól is, akiknek egész serege ve-

Ne kockáztassa az egészségét 5 centért

Hivatásos szakértők a pipázást tartják a dohányzás legártalmasabb fajának, azért mert a pipa több dohányt fogyaszt, mint akár a szivar, vagy cigarettákba s ha nem jól érezt dohánnyal, igen sok nikotin kerül szervezetébe, meggyengül a melle s még a szíve is tölle.

PIPALHAT NAPHOSSZAT S MEG SEM FOG ARTANI,

ha "NÉGYES" dohánnyal használ pipájában. Csakis napon érelet (Air Cured) s legalább is 3 éves dohánnyal használunk hozzá. Jelenleg az 1917-évi termésből, használnak, amiből minden ártalmas anyag kiizott. Jobb pipa való dohánnyal semmi pénzért nem kaphat. Ára 1000 mérföldig 25 cent. — Aki olcsó dohánnyal óhaj, annak ajánljuk

"BAKA" DOHÁNYUNKAT Tíz mellet érelet s nem is olyan régi mint a négyes. Ára 20 cent csomagonként. — Ha dohánnyainkat nem kaphatja üzletünk, rendelje meg tőlünk, Címünk: Jakob és Társa 423 EAST 5TH STREET, NEW YORK, N. Y.

EGY NA RÉGI INTÉZM

Dr. Hunt, az Ligajáról a kiv... DR. HUNT, Az Internati Institute ec

Érdekes hány napjának. Az érd... Thomas Forst national Agr végrehajtóbiz és a Hotel P kik.

Dr. Hunt dokt egyéniség, amiket mond zetek Ligaz... van és él és MASIK Nemi más, mint stitute, am litést tettün csolabant. Ez már 1905 óta igen nagy Harminkilén és az a célja magát egy c láta ki, Da maga aktív intézményből amikor is a tába, hoz tassa hasznó Mindenest erről az mondja Dr. hazájában m az embe intézményről tak eddig A ben Európán népszerűség többek közt elragadtatás a és legutóbb érdeklődéssel lettel szembe

Az olasz Villa Borghes az egyesített

AMERIKA HERCEG

PÁRIS, jú fős angol ar nak igen sok magát attól tagnap folyt látuson. Nem küvüre, ped herceg esküv nem mentek aki 49 éves arisztokrata egy szép ame ségül. A más hercegné Mi Az esküvő a szeriessel től főkonau hercegi párt. A herceg é rég elvált.

A NÉMET LEFOGLA VA

BERLIN, met kormány tette, hogy a lefoglalt amiket az után Németo visszaadás na már régebb levelek és intéződött el tudta a német Amerika has az itt lefog noknak az e

ELSÜLYED EMBER F

SYDNEY, 27. — A Fi delmi hajó a ben tétet ka A hajó harm és legénység menekült me

Nin a H jo ma doh

EGY NAGYSZERŰ RÉGI AMERIKAI INTÉZMÉNYRŐL

Dr. Hunt, az igazi Nemzetek Ligájáról ad értesítést a kiváncsiaknak.

DR. HUNT, A POLITIKUS.

As International Agricultural Institute eddigi működése.

Érdekes vendége van néhány napja New York városának. Az érdekes vendég Dr. Thomas Forsyth Hunt, az International Agricultural Institute végrehajtóbizottságának tagja és a Hotel Pennsylvania-ban lakik.

Hunt doktor nagyon érdekes egyéniség, de még érdekesebb, amiket mond. Szerinte a Nemzetek Ligáján kívül egy másik, egy IGAZI Nemzetek Ligája is van és él is virágzik. És ez a MÁSÍK Nemzetek Ligája nem más, mint az Agricultural Institute, amiről fentebb már említettünk a doktornál kapcsolatban. Ez az intézmény már 1905 óta fennáll és azóta igen nagy sikerrel működik.

Harmadikléle nemzeti tagja és az a célja, hogy a nemzetek között a gazdasági meggyegetése utját egyenesse. Az is célja, hogy gazdaságilag a nemzet-tagokat szorosabb kapcsolatba hozza egymással.

Deára annak, mondja a doktor, hogy arról az intézményről nem valami sokat hallottak az emberek, a tény az, hogy megvan és eddig már nagyszemű eredményeket ért el.

Dr. Hunt különben a gazdaságot tanára a californiai egyetemen. Szerinte az intézmény magát egy californiai ember találta ki, David Lublin. Lublin maga aktív szerepet játszott az intézményben egészen 1919-ig, amikor is a halál megakadályozta abban, hogy továbbra is folytassa hasznos munkásságát.

Mindenestre érdekes, hogy arról az organizációról — mondja Dr. Hunt — a szülő-hazájában milyen keveset tudtak az emberek, hogy arról az intézményről milyen keveset írtak eddig Amerikában. Ellenben Európában annál nagyobb népszerűségnek örvend. Így többek között az olasz király elragadtatással nyilatkozott róla és legutóbb Rómában élénk érdeklődéssel fordult a testület sémében.

As olasz király különben a Villa Borgheseben nyit iródát az egyesületnek.

AMERIKAI LANYBÓL ANGOL HERCEG FELESÉGE.

PÁRIS, jun. 27. — A dolyfős angol arisztokrata kolóniának igen sok tagja távolították magától attól az esküvőtől, ami tegnap folyt le az angol konzulátuson. Nem mentek el az esküvőre, pedig a Marlboroughi herceg esküvője volt az. Azért nem mentek el, mert a herceg, aki 49 éves özevgyembar, nem arisztokrata hölgyet, hanem egy szép amerikai nőt vett feleségül. A második Marlboroughi hercegné Miss Gladys Deacon. Az esküvő a legnagyobb egyszerűséggel történt meg. Az angol főkonzul adta össze az új hercegi párt.

A herceg első feleségétől nem rég elvált.

A NÉMET VISSZAADTA A LEFOGLALT AMERIKAI VAGYONT.

BERLIN, jun. 27. — A német kormány hivatalosan közölte, hogy visszaadta az összes lefoglalt amerikai vagyonokat, amiket az amerikai hadvezetetés a Németországban talált. A visszaadás nagyrészt megtörtént már régebben, csupán a hitel-levélek és értékpapírok sorsa intézhető el most, miután megtudta a német kormány, hogy Amerika hasonlóan visszaadja az itt lefoglalt német vagyonoknak az értékpapír-részt is.

ELSÜLYEDT HAJÓVAL 27 EMBER PUSZTULT EL.

SYDNEY, Ausztrália, június 27. — A Fitzroy partkereskedelmi hajó a Hawke fok közelében léteket kapott és elsüllyedt. A hajó harminc főnyi utasából és legénységéből csak három menekült meg.

Nincsen párja a K. Rippen fájó magyaros dohányoknak!

Van ital bőven Pittsburgban. PITTSBURGH, jun. 27. — Január elején óta a szövetségi törvény alapján 301 embert tartóztattak le. Köszülők 280-at pénzbüntetésre ítélték, míg öt ellen főtárgyalást fognak tartani. A főtárgyalások az bizonyított elégtelenség volt.

Van ital bőven Pittsburgban.

A városban levő szesz legnagyobb-része csompeztésként, "rumerként" származik, akik viszont az az engedélyezett nagykereskedőktől kapják. Ezek pedig az engedély alapján a

Hogy vált be egyes vidékeken az országos szárazsági törvény

Letartóztatások és büntetések száma. — Honnan kerülnek forgalomba a tiltott italok? — Melyek a legszárabb és legnedvesebb vidékek. — A canadai pálinka és a "moonshine". A szövetségi és az állami bíróságok szigora.

A szomjas népmillió harca a törvény ellen

A szövetségi száraz törvényről van szó. A kérdés az, hogy a jogerősen életbe léptetett törvény hogyan funkcionál? Mily sikerrel folytatódik országsszerte annak a végrehajtása? Mekkora a letartóztatások és elmarasztalások száma az ország egyes vidékein a szövetségi törvény, avagy az egyes állami törvények alapján?

Igen érdekes kérdések ezek, mert végeredményében hasznos következtetéseket vonhatók a nyert adatokból arra, hogy szükség van-e prohibícióra és megfelelő céljának a jelenlegi formájában az italtilalmi törvény.

Hogy mindezekre a kérdésekre némiképp is kielégítő válaszokat kaphasson, a New York Herald című amerikai lap körkérdeket intézett az ország egyes vidékein lakó levelezőkhöz. A vonatkozó kérdéspontokra a lap a legelőfoglaltabb válaszokat kérte meg. A kérdéspontok ezek voltak:

1. Január elején óta a szövetségi törvény megsértése miatt hány letartóztatást történt az önkéntes városokban?

2. E letartóztatások következményeképpen hányat ítélték el?

A helyzet Albany körül. ALBANY, N. Y., jun. 27. — Január elején óta ötven letartóztatást történt. A letartóztatottak közül vagy negyven bűnösnek vallotta magát és 25-től 500 dollárig rugó pénzbüntetést fizetett. Másokat ismét a szövetségi bíróságok ítélték el. Börtönbüntetést egyik sem kapott, azonban az egyik szalonos harminc napot mégis ült, mert a kimért pénzbüntetést nem tudta megfizetni. Akiiket felmentettek, azért mentették fel, mert ártatlanoknak bizonyultak. A szeszkezelés nagy része itt Kanadából becsenpézett itál, azonban a környéken is találtak néhány pálinkafőzőt. A helyzet egy hónap óta alig változott.

Nagy a szárazság Buffalóban. BUFFALO, jun. 27. — Nagy szárazsággal kecik a száraz társzert. Január elején óta több, mint kétszáz letartóztatás történt. A letartóztatottak közül 78-at marasztalt el a bíróság, míg 29 esetben a nagykövetségek nem adott vádhatározatot. Kilenc vádlottat a városi bíróságok mentettek fel és két vádlottat utasítottak el. A 78 elítélt között 69 pénzbüntetést kapott, míg a többi börtönbe küldötték. A még rendelkezésre álló szeszmenyiség itteni tiltott pálinkafőzőkben készült. Végeredményében a város ma sokkal szárazabb, mint volt néhány hónappal ezelőtt.

Keyysek a bostoni bírák. BOSTON, jun. 27. — Az itteni "száraz" hivatalból nem lehetett pontos tudósítást kapni. Tény az, hogy a marasztalt ítéletek túlnyomó többsége pénzbüntetésre szolgált és csak nagyon kevés börtönre. Egyes bírák nagyon enyhe ítéleteket mondanak és sok vádlottat felmentenek. Igen nagyszemű büntetést csak a városban, nagyrészt canadai csompeztésként. A helyzet egy hónap óta nem igen változott.

Eszre tér Philadelphia. PHILADELPHIA, jun. 27. — Január elején óta a szövetségi törvény megsértése miatt 245 letartóztatás történt. A letartóztatottak között 38 marasztalt ítéletek hoztak. Az ítéletek túlnyomó többsége pénzbüntetésre szolgált. A felmentettek oly különböző okokból történtek, hogy azokat osztályozni nem lehet, azonban tény az, hogy a bírák elég szigorúan kezelik azokat, akikre a csompeztésként származó engedélyvel. A város maga ma szárazabb, mint volt röviddel ezelőtt, aminek a fő oka az, hogy ma már nem tekintik jó sportnak a törvény megsértését.

A helyzet Baltimoreban. BALTIMORE, jun. 27. — Marylandnak állami száraz törvénye nincsen, miért is az állami hatóságok semmit sem tartóztattak le. Itálárutás miatt. A szövetségi hatóságok az egész államban 150 embert tartóztattak le, közülük 425 Baltimore területére esik. A bíróság 310 bűntető tárgyalást folytatott le ellenük. Ennek a magyarázata az, hogy több esetben két-három vádlott ellen egy főtárgyalást folytattak le. Marasztalt ítéletet 301-et hoztak. A helyzet általában egy hónap óta nem változott.

Van ital bőven Pittsburgban. PITTSBURGH, jun. 27. — Január elején óta a szövetségi törvény alapján 301 embert tartóztattak le. Köszülők 280-at pénzbüntetésre ítélték, míg öt ellen főtárgyalást fognak tartani. A főtárgyalások az bizonyított elégtelenség volt.

A városban levő szesz legnagyobb-része csompeztésként, "rumerként" származik, akik viszont az az engedélyezett nagykereskedőktől kapják. Ezek pedig az engedély alapján a

AUSZTRIA A FELLENDÜLÉS HATÁRÁHOZ ÉRT

Skandináv bankárok hajlandók Ausztria számára hitelt adni.

MIT SZÓL OLASZORSZÁG?

Lehet, hogy Ausztria kilábal a nehézségekből.

PARIS, jun. 27. — Több erős skandináv bankház főnöke kijelentette a napokban, hogy abban az esetben, ha a szövetségi Ausztriával szemben az indennitásra vonatkozó követeléseiket nem foganatosítják a következő husz esztendőn belül, hajlandók nagyből hitelt folyósítani a pénzügyileg teljesen kimerült ország számára. Anglia és Franciaország már nyilatkozott erre vonatkozólag: hajlandók husz esztendőre várni a követelésekkel. Olaszország azonban még mindig mélyen hallgat.

Hogy Olaszország erre vonatkozólag még mindig hallgat, abban meglehetősen felfikva van. Olaszország ugyanis nem elégszük meg az azzal a résszel, ami a versaillesi szerződés alapján öt a német indennitásból megilleti. S most az osztrák helyzetét fenyegető fegyverként tartogatja. Olaszország a német kártérítésként tíz százlétkára jogosult. A római kormány azonban azon a véleményen van, hogy ennél sokkal többet érdemelne meg, amiért segített a központi hatalmakat legelni. S el van határozva, hogy teljes mértékben ki fog tartani jogai mellett.

A skandináv bankárok hosszabb időn keresztül behatárolt tanulmányozták az osztrák pénzügyi helyzetét. Ennek a vizsgálatnak az lett az eredménye, hogy elhatározták: kedvező esetben, vagyis, ha Olaszország is hajlandó a fentemlített husz esztendőre várakozásba bele menni, visszavonják a most forgalomban levő osztrák papírpénzeket és azok helyébe újat bocsátanak ki. Ezzel szemben azonban követelik az osztrák kormánytól, hogy garanciaképpen az állam összes jövedelmét kössze le arra az időre, amíg a hitelt folyósítják.

Deára Olaszország magatartásának, úgy látszik, hogy Ausztria ki fog kászálódni a bajból, erre enged legálább is követelhetni a francia és angol miniszteriumok erős és nagyon határozott magatartása ebben a kérdésben. Emlékeztetes Briand francia miniszterelnök felfogása, aki mindenáron segíteni szeretne Ausztrián, — sőt Németországon is.

SZTRÁJKOLNAK A QUEBECI KÖZBIZTONSÁG OREI. QUEBEC, Can., június 27. — Szombath délután négy óra körül a város. Sztrájkbalpelt egy rendőrség, mint a tüntetés.

A milícia egy zászlóját kézenlélve helyezték és toborosnak új rendőreket. Tegnap harmincven polgár esküdött fel rendőrné.

A strájkolókkal rokonzenészenköz sok bajt okoznak. Utcai lámpákat törtek össze, behatoltak a rendőrállomásokra, betörték azok ablakait s kárt tettek a berendezésükben is.

A strájk oka az, hogy a város megtagadta az 1 dollár 50 cent heti béremelést. A tüntetők száma 190, a rendőröké 140.

FELHŐSZAKADÁS PUSZTÍTOTT PITTSBURGH KÖRNYÉKÉN. PITTSBURGH, Pa., június 27. — Óriási felhőszakadás volt vasárnap hajnalban Pittsburgban és környékén. A villamos és a villanyvilágítási szolgálat megbénult, számos telefon és távíróvonal lecsúszott, egy ember meghalt, egy másik súlyosan megsebesült s városnak patakokká változott utcái.

A 30 éves Charles Knorr Rankinben megérintett egy villamosmal telített sodronyt a villanyvezeték javítása közben és sórnyert halt. Súlyos belső sérülést szenvedett ugyanezen munkában George Green broadocki lakos.

KISIKLOTT A PÁRISI EXPRESSVONAT. PÁRIS, jun. 27. — A Lille-Paris expressvont kisiklott tegnap Caucourt Hamel közelében. A szerenctelenség folytán huszan meghaltak, harmincen pedig megsebesültek.

Koronák Készpénzdollárok

pontos, gyors, jutányos küldése Magyarország minden városába és falujába Postai uton és táviratilag. HAJÓJEGYEK. KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.

KISS EMIL bankár 133 SECOND AVE., NEW YORK.

Nem kell a rövid szoknya a szigorú chicagi főnököknek

A chicagi üzletemberek kijelentették, hogy nekik nem kellene a "bábuk".

NAGY A MEGDÖBBENÉS.

Az irodalányok kétségbeesve hallják, mi készül ellenük a hivatalokban.

CHICAGO, Ill., jun. 27. — "Nem akarunk bábukat!" Ez a mottó járja most a chicagi üzletemberek és professzionális emberek között, mikor arról van szó, hogy az üzletbe, vagy az irodába új hivatalnok kiaszsonyot akarnak szerződtetni.

Tegnap délelőtt különben a "bábuk" elleni mozgalom a tetőpontjára hágott. A Chicago, Burlington & Quincy vasúttársaság igazgatósága kijelentette, hogy leányokat, akik tényleg erőszakoskodnak a munkájukban, nem alkalmazza őket.

L. R. Troll, az American Railway Bureau igazgatója kijelentette, hogyha rajta állna, hát gyszurhat adna a lányokra. És ez mindemlé jellemzőbb a helyzetre.

Az angol-japán szövetség a lefegyverzés nagy akadálya

Washingtonban biztosra veszik az angol-japán szövetség újra megkötését.

A LEFEGYVERZÉS SÜLYOS AKADÁLYA.

Washington semmiféle megjegyzést nem tesz a szövetségre.

WASHINGTON, június 27. — Most már majdnem teljes bizonyossággal kijelenthető, hogy a következő három héten belül Japán és Anglia újra megkötik a tengeri véd és dac-szövetséget. S most már majdnem teljes bizonyossággal megállapítható az is, hogy ennek következtében az általános lefegyverzés kérdése nemcsak hogy eltolódik, de minden valószínűség szerint hatályon kívül helyeztetik.

Kormánykörökben szikszilárdan alakult ki az a nézet, hogy — bármilyen virágos legyen is a Japán és Anglia közötti szerződés nyelve — a két ország tengeri szövetsége Amerikára néve semmissé válik, ha a lefegyverzés gondolata tetetől oúton.

A Naval Bill záradéka, amit Borah szenátor nyújtott be s a mi arra kéri Harding elnököt, próbáljon a tengeri lefegyverzésre vonatkozó megállapodásra jutni Angliával és Japánnal, semmissé válik, hiszen az egész tárgyalás nagyon egyszerűen lenne: Amerika sürgetné a maga részére a lefegyverzést, miattal hatalom megértéséért keres az egymás érdekében.

As a nézet is a homlokterébe került, hogy az Egyesült Államok most boldog lehet, hogy nem tagja a Nemzetek Ligájának és így legálább minden obligótól mentes. Japán és Anglia, a Liga prominens tagjai, nemcsak hogy a Liga alkotmányával ellentétben gondolkoznak és járnak el, de egyenesen figyelmen kívül hagyják azokat a követeléseket, amik a Liga alkotmányában félremagyarázhatatlannal ott vannak. Epen ezért, ha a szövetségi hívtaloss értesítés érkezik majd Washingtonba, a kormány nem tesz.

Arfolyam jegyzék Pénzküldésért Postautalványal 1000 magyar korona... \$4.20 1000 osztrák korona... \$ 1.80 1000 csehszlovák korona \$13.90 1000 jugoszláv korona... \$7.40 1000 román lei... \$18.80

Arfolyam jegyzék Pénzküldésért Postautalványal 1000 magyar korona... \$4.20 1000 osztrák korona... \$ 1.80 1000 csehszlovák korona \$13.90 1000 jugoszláv korona... \$7.40 1000 román lei... \$18.80

Magyar Amerikai Bankház S. DE VITA Az Állami Bankdepotumot ellenőrzés alatt. 2105 First Ave., New York, Cor. 108th St. Várnap szára van. Dept. B.

Az új bevándorlási törvény rendelkezései értelmében az Európába utazóknak gondoskodni kell arról is, hogy visszajövetelük ne ütköztesse nehézségekbe. Ha elutazás előtt érintkezésbe lép velünk, mi készséggel szolgálunk Önnek felvilágosítással ebben az ügyben, valamint rokonainak kihoztalása ügyében is.

A "BRITANIA" nevű gyorstörvényű \$93.35 KORONÁK ÉS KÉSPENZ DOLLÁROK hazaküldése gyorsan, biztosan és jutányosan. Mielőtt hajójegyet vásárol, vagy pénzt küld bárhol, saját érdekében cselekedj, ha árajánlatot kér tőlünk.

Záró C. Henry New York Állami Bankház igazgatója 39 Cooper Square, 3-ik Avenue és NEW YORK, N. Y.

NE VEGYEN HAMISÍTVÁNYT hanem valódi gyomor és vértisztító cukorkát. Ha gyomorbeteg, ha nincs rendes széke, ha fejfájás, álmatlanság, étvágytalanság, gyengeség gyöttri, hozassa meg a valódi PURGARET gyomortisztító cukorkát. s bámulni fog, hogy bajaitól mily gyorsan szabadult meg. Nagy doboz egy dollár, hat nagy doboz öt és fél dollár. Hogy a valódit kapja, küldje rendelését a pénzzel együtt erre a címre s azt postafordulással és használt utasítással megkapja. VÖRÖS KERESZT PATIKA Cleveland, Ohio. 8901 Buckeye Road, KITTUNÓ GYÓGYSZEREK MINDEN BETEGSÉG ELLEN.

OLCSÓ GYORS PONTOS KÜLDÉS Posta és kábel útján. Árátutalás HAJÓJEGYEK ÜGYEK. American Union Bank H. J. JANOS elnök. 22. St. 197-2nd Ave. NEW YORK CITY.

csökkenés a tiz esztendő. A másik négy vátetésben szintén volt s, kétfőben pedig emel-tartozott. az Egyesült Államok volna a világháborúba, nek közül nagyon sok-éki az első pariparkat berek általában sűrűn eldőltek. A háboru em-állapotnak alaposan vé-t. ekből világszám kitű-ny New York nem is egin, mint amilyennek szeretik nevezni, kü-nyugaton, ahol az em-entül meg vannak gyö-ről, hogy csak egy ti-amerikai város van a és az Chicgo. k egy pillantást vetünk úk of Census táblázatá-epedett idegenek arány-on esékly részét ké-sok-millió nagyváros-az a körülmény pedig, idegeneknek legálább szálaléka igyekezett azon, lágára legyen ennek az z az azzal, ahogy arra és mód kínálkozott, olja, hogy az "idege-eglehetős számban érez-z igazi amerikai szelle-az igazi amerikai se nem rálép erre a földre és erikai, mert ezt az or-az idegenek csinálják, az, aki minden meggyő-ékül polgár lesz, oppor-61, hanem az, aki át-amerikai szellemet, ami-első követelése az, hogy ragaszkodjék ahhoz z, amely az élet élvez-elehetőségét neki meg-

A BEL HOZATALI megbízhatóan címre fordul: 106 AVENUE B NEW YORK

magát arra a feladat-ogy ezeket a modern-akat nem ismerő em-é megfosszák a vagy-ánban pedig a törzs-án gyorsan pusztul, hogy még mindig-é tagja van, hiszen-én már csak 1573 tag-állama meg a népszám-Égy évszázaddal e-ny 6000 Osage-indián-ország földjén. A-éknak a megmaradá-sonban nem lesz lehe-t-másként, mint munka-És ezért lesz lehelet-

segét 5 centért... MEG FOG... NYUNKAT... Társa... EW YORK, N. Y.

